

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 11 juni 2024

Saken

Tilläggsån

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § tredje stycket studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om tilläggsån under tiden den 5 augusti – 20 december 2024 och den 30 december 2024 – 19 juni 2025. I sin ansökan uppgav NN att hon återupptog studierna år 2022 och att hennes inkomst året innan studierna återupptogs uppgick till 245 451 kronor. Hon uppgav även att hon haft föräldrapenning.

CSN begärde kompletterande uppgifter och uppgav bland annat att om NN fått föräldrapenning under året eller åren hon inte haft studiemedel och det är orsaken till att hennes inkomst inte var tillräckligt hög kan inkomsten från ett annat år användas. NN ombads därför komma in med intyg som visar när och i vilken omfattning som hon haft föräldrapenning.

I komplettering uppgav NN att hennes inkomster under år 2023 var 227 165 kronor och under år 2022 uppgick inkomsten till 245 451 kronor. Hon bifogade även intyg från Försäkringskassan.

CSN avslog ansökan med motiveringen att inkomsten var för låg året innan hon började studera med studiemedel samt att perioden med föräldrapenning inte är tillräckligt varaktig i tid och omfattning för att CSN ska kunna bortse från inkomsten under år 2023.

NN överklagade beslutet och anförde bland annat följande. Hon har varit sjukskriven och föräldraledig under år 2023 och har därför inte tjänat in tillräckligt med inkomst. Efter att ha talat med CSN fick hon klartecken att det går bra att utgå från inkomsten

år 2022 i stället. Hon önskar att CSN ska utgå ifrån inkomsten från år 2022 i stället för 2023. Hon förstår att omfattningen av själva föräldrapenningen är för liten, men ber att man även tar hänsyn till att hon varit sjukskriven samma år och därför inte haft möjlighet att tjäna in tillräckligt.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet.

Därefter har CSN, genom dess rättsavdelning, kommit in med ett yttrande och anført bland annat följande. CSN konstaterar att NN har tagit ut viss föräldrapenning under årets sista fyra månader 2023 och att hon under perioden januari – maj månad 2024 därefter tagit ut föräldrapenning under större delen av tiden. Hon har därför haft föräldrapenning närmast före studiestarten. NN har tagit ut föräldrapenning under sammanlagt 47 dagar under perioden den 14 september – 31 december 2023, dvs. med i genomsnitt 11,75 dagar per månad under årets sista fyra månader. Syftet med möjligheten att kunna ta hänsyn till tid med föräldrapenning närmast före studiestarten är att säkerställa att studerande som väljer att vara föräldralediga och som därmed får en sänkt inkomst ändå fortsatt ska kunna ha möjlighet att få tilläggsån. CSN konstaterar dock att det uttag av föräldrapenning som NN gjort under 2023, det inkomstår som annars ska läggas till grund för bedömningen av hennes rätt till tilläggsån, har varit av begränsad varaktighet och omfattning. Det begränsade uttaget av föräldrapenning under 2023 är heller inte anledningen till att hennes inkomster under det året har kommit att understiga inkomstgränsen om 237 795 kronor. CSN bedömer därför inte att det uttag av föräldrapenning som NN gjort under 2023 är sådant att hon kan anses ha uppburit föräldrapenning sammanhängande närmast före studiestarten. Med tillämpning av 7 kap. CSNFS 2001:1, dess lydelse efter den 15 maj 2024, ska NN:s inkomster under 2023 därför läggas till grund för bedömningen av hennes rätt till tilläggsån. NN har uppgivit att hennes inkomster under 2023 har uppgått till 227 165 kronor. CSN anser därför att ansökan ska avslås.

NN har fått möjlighet att lämna synpunkter på CSN:s yttrande men hon har inte hörts av.

Av de handlingar från Försäkringskassan som NN gett in till CSN framgår att hon under tiden den 14 september 2023 – 19 januari 2024 tagit ut föräldrapenning under sammanlagt 58 dagar. Hon återupptog sina studier år 2024 och uppbar studiemedel höstterminen 2021.

Författningsbestämmelser

I 3 kap. 14 § studiestödslagen (1999:1395) anges att tilläggsån får lämnas från och med det kalenderår då den studerande fyller 25 år och högst under motsvarande 120 veckor. Tilläggsån får, enligt samma bestämmelse, lämnas för varje vecka den studerande har rätt till studiemedel för heltids- eller deltidsstudier.

Av 3 kap. 12 § studiestödsförordningen (2000:655) framgår följande. Tilläggsån får lämnas till en studerande som under kalenderåret närmast före studiernas början har

haft en inkomst som uppgått till minst 415 procent av det prisbasbelopp som gäller det år då studierna påbörjas. Som inkomst räknas det belopp som utgör summan av den studerandes överskott i inkomstlagen tjänst och näringsverksamhet. Tilläggsån får också lämnas till en studerande som sammanhängande fått föräldrapenning närmast före studiernas början och som närmast dessförinnan haft ovan angiven inkomst. Tilläggsån får lämnas för studier i Sverige, i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz.

Av 7 kap. 3 § CSNFS 2001:1, i dess lydelse efter den 15 maj 2024, framgår att med studiernas början enligt 3 kap. 12 § första stycket studiestödsförordningen (2000:655) avses det senaste kalenderåret

1. då den studerande har studiemedel, och
2. som följer på ett kalenderår under vilket studiemedel inte har lämnats.

Av övergångsbestämmelsen till ovan bestämmelse framgår följande.

1. Denna författning träder ikraft den 15 maj 2024 och tillämpas i fråga om ansökningar om studiemedel som kommit in till Centrala studiestödsnämnden efter ikraftträdandet.
2. För den som har beviljats tilläggsån innan ikraftträdandet får bestämmelserna i 7 kap. 3–4 §§ och det allmänna rådet till 7 kap. 3 § andra stycket i den äldre lydelsen fortsatt tillämpas, dock som längst för ansökningar som kommit in till Centrala studiestödsnämnden senast den 30 juni 2027.

Överklagandenämndens bedömning

Inledningsvis konstaterar Överklagandenämnden att sedan den 15 maj 2024 har föreskriften i 7 kap. 3 § CSNFS 2001:1 en ny lydelse. Då NN inte beviljats tilläggsån tidigare ska föreskriften tillämpas i sin nuvarande lydelse.

Tilläggsån får lämnas till en studerande som under kalenderåret närmast före studiernas början har haft en viss inkomst.

NN återupptog sina studier med studiemedel under år 2024 och enligt huvudregeln är det således hennes inkomst år 2023 som ska ligga till grund för beräkningen av hennes rätt till tilläggsån. NN har emellertid begärt att hennes inkomst under år 2022 ska ligga till grund för beräkningen av rätt till tilläggsån.

Av 3 kap. 12 § studiestödsförordningen framgår att tilläggsån får lämnas till en studerande som sammanhängande fått *föräldrapenning* närmast före studiernas början och som närmast dessförinnan haft minst den i bestämmelsen angivna inkomsten. I likhet med CSN bedömer Överklagandenämnden att NN inte visat att hon, sammanhängande har uppburit föräldrapenning på det sätt som avses i ovan redovisade författningar. Då det saknas andra undantag till de aktuella bestämmelserna konstaterar Överklagandenämnden att det är NN:s inkomst under år 2023 som ska ligga till grund för beräkningen av hennes rätt till tilläggsån.

Prisbasbeloppet år 2024, det år studierna påbörjades, är 57 300 kronor och 415

procent av detta är 237 795 kronor. NN har, enligt vad som framkommit, haft en inkomst om 227 165 kronor, vilket medför att hon har haft för låg inkomst för att ha rätt till tilläggsån. Överklagandet ska därför avslås.

Robert Dalman

Ulrica Åsberg

Beslut har fattats av Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna Olof Edling, Staffan Ingmanson, Gunilla Lavås, Jessica Levin, Jonathan Sjölander och Helena Söderberg.

Föredragande: Ulrica Åsberg

Kopia till CSN och CSN:s rättsavdelning